
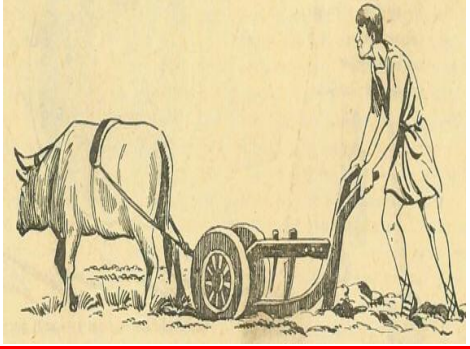

5. SINIF SOSYAL BİLGİLER 6. ÖĞRENME ALANI DERS NOTLARI

6. ÖĞRENME ALANI: TEKNOLOJİ ve SOSYAL BİLİMLER

TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN TOPLUM HAYATINA ETKİLERİ (6.öğrenme alanı 1.öğrenme çıktısı)

İcatlar ve topluma etkileri:

İCAT ADI	İLGİLİ GÖRSEL	TOPLUMA ETKİSİ
TEKERLEK		İnsanlar tekerleğin icadından önce çok ağır yükleri bile kas gücüyle taşımak zorunda kalmışlardır. Tekerleğin icadından sonra insanlar el arabası, at arabası ve kağnılar yapmışlardır. Bu durum, ulaşım ve taşımacılık faaliyetlerinin daha kolay yapılmasını sağlamıştır.
SABAN		Sabanın icadından önce çiftçiler, toprağın yüzeyini odun parçaları kullanarak ekilebilir hâle getiriyorlardı. Sabanın icadıyla tarımda hayvan gücü daha fazla kullanılmış ve tarımsal üretim artmıştır.
MATBAA		Modern matbaanın icadından önce tahtadan yapılmış harf kalıpları kullanılmıştır. Modern matbaa icat edildikten sonra kitap sayısında önemli bir artış yaşanmıştır.
TELEFON		Telefon icat edilmeden önce insanlar birbirleriyle haberleşmek için davul, duman, ateş ve ayna kullanmışlardır. İnsanlar, telefon icat edildikten sonra uzak mesafedekilerle daha kolay iletişim kurabilmişlerdir.

TEKNOLOJİ NEDİR? NERELERDE KULLANILIR.

Teknoloji: İnsanın çevresini denetlemek ve değiştirmek amacıyla geliştirdiği araç gereçlerle bunlara ilişkin bilgilerin tümüne denir.

- ✚ Kültürel zenginliklerimizi **korumak, tanıtmak ve gelecek nesillere aktarmak**
- ✚ Kültürel varlıkların **yazılı, işitsel ve görsel sunumlarını yapmak**
- ✚ Kültürel varlıkların **sanal ve gerçek ortamlarda insanlara ulaştırmak**

“**Sanal Müze**” ve “**Türkiye’nin Müzeleri**” mobil uygulamaları ile tarihî ve kültürel varlıklarımız ziyaret edilebilir ve bunlar tanıtılabilir. “**Mobil Müze Kart**” ile fiziksel bir müze kartına ihtiyaç duymadan, kare kod okutularak herhangi bir müze veya ören yerine giriş yapılabilir.

GENEL AĞ (İNTERNET)’İN SAĞLADIĞI FAYDALARI

- ❖ İnsanların, genel ağ teknolojisinin sağladığı kolaylıklar sayesinde mesafe, mekân ve zaman sınırı olmaksızın istedikleri eğitimlere kolayca katılabilmesi
- ❖ Öğrenciler ve araştırmacıların, genel ağ ile dünyanın her yerinden birçok kütüphanenin dijital arşivine, sanal ansiklopedilerine erişim sağlayabilmesi
- ❖ Erişim kolaylığı, farklı ülkelerden insanlarla etkileşim hâlinde birçok yabancı dil öğrenmek için geniş bir imkan sunması

TEKNOLOJİK ARAÇLAR	KULLANILDIĞI ALAN
Bilgisayar, etkileşimli tahta, hoparlör, haricî bellek, fotokopi makinesi, yazıcı, tarayıcı, çizim tableti ve projeksiyon makinesi	EĞİTİM
Hava araçları, hızlı trenler, gemiler, elektrikli araçlar, navigasyon sistemleri, trafik kameraları, akıllı trafik ışıkları, emniyet kemeri ve hava yastığı sistemleri	ULAŞIM

TEKNOLOJİK ARAÇ	OLUMLU/OLUMSUZ ETKİLERİ
TABLET/BİLGİSAYAR	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bireylerde bağımlılık yapması (Olumsuz) ➤ Sosyal becerilerin gelişimini engelleyerek bireylerin yalnızlaşmasına yol açabilmesi (Olumsuz) ➤ Aşırı ve kontrolsüz kullanım sonucu öğrenme ve dikkat toplamayı güçleştirerek zihinsel performansı olumsuz etkilemesi (Olumsuz)
ULAŞIM ARAÇLARI	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Geleneksel yakıtlı araçların yerini alan hızlı trenler, uçaklar, elektrikle çalışan araçlar yakıt tüketimini azaltarak, petrol ve doğal gaz gibi kaynaklardan tasarruf sağlayıp çevre kirliliğini azaltması (Olumlu) ✚ Navigasyon sistemleri, sürücülere en uygun ve hızlı rotayı belirleyerek trafikte geçirilen süreyi kısaltması (Olumlu) ✚ Ulaşım teknolojilerindeki gelişmelerin yolcu ve yük taşımının daha hızlı ve konforlu yapılmasıyla insanların farklı yerleri görmesi ve kültürleri tanınmasının kolaylaşması (Olumlu) ✚ Trafik yoğunluğunun artması ile insanların hareket kabiliyetlerinin azalması ve araçlardan kaynaklanan hava kirliliğinin artması (Olumsuz) ✚ Bazen navigasyon sistemlerinin sürücüleri yanlış yönlendirmesi ve trafik ışıklarının çalışmamasının sorunlara yol açması (Olumsuz)

BULUŞLAR ve TEKNOLOJİK ARAÇLARIN TOPLUM HAYATINA ETKİLERİ-1

	KÜLTÜR	EKONOMİ	EĞİTİM	SAĞLIK	İLETİŞİM	ULAŞIM
Metroyu kullanarak iş yerine hızlı ve konforlu bir şekilde gitmek						
Sahip olduğumuz "dijital müze kart" sayesinde birçok müzeye kolaylıkla giriş yapmak						
Bayramlarda yurtdışındaki akrabalarımızla akıllı telefon ile görüntülü arama yapmak						
Tarladaki ürünü biçerdöver ile kısa bir sürede kaldırmak						
Karın ağrısı şikâyetiyle hastaneye gittiğimizde doktorun röntgen çekirtmesini istemesi						
Öğretmenin derslerde etkileşimli tahtayı kullanarak dijital içeriklerden faydalanması						
Bazı gazete ve haber sitelerini genel ağ üzerinden her sabah takip etmek						

BULUŞLAR ve TEKNOLOJİK ARAÇLARIN TOPLUM HAYATINA ETKİLERİ-2

	KÜLTÜR	EKONOMİ	EĞİTİM	SAĞLIK	İLETİŞİM	ULAŞIM
İlaçlama dronu kullanarak tarlayı kısa sürede ilaçlamak		✓				
Ankara'daki arkadaşlarımızı hızlı tren ile sık sık ziyaret etmek						✓
Evdeki tansiyon cihazıyla yakınımızın tansiyonunu ölçtüğümüzde tansiyon cihazı bozuk olduğu için yanlış ölçüm yapmak				✓		
Zamanımızın çoğunu bilgisayar karşısında geçirdiğimiz zaman boyun ağrısı ve göz yanması sorunu yaşamak				✓		
Sosyal medyada fazla vakit geçirdiğimiz için ders tekrarı yapamamak			✓			

 	<p>Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü tarafından her bir bireyin kullanımına ücretsiz olarak sunulan çevrimiçi bir sosyal eğitim platformudur.</p>
--	---

TEKNOLOJİK ARAÇLARIN TOPLUM HAYATINA OLUMLU ve OLUMSUZ ETKİLERİ-1

	KÜLTÜR		EKONOMİ		EĞİTİM		SAĞLIK		İLETİŞİM		ULAŞIM	
	Olumlu	Olumsuz	Olumlu	Olumsuz	Olumlu	Olumsuz	Olumlu	Olumsuz	Olumlu	Olumsuz	Olumlu	Olumsuz
COVID-19 salgını sürecinde bilgisayar ve tablet gibi iletişim teknolojilerinin uzaktan eğitimde derslere katılımı sağlaması												
Günlük hayatta kullandığımız cep telefonu gibi elektronik cihazların yaydığı radyasyonun insan sağlığını etkilemesi												
İnsanların bir yerden başka bir yere ulaşmasını sağlayan uçak ve hızlı tren gibi ulaşım araçlarının yolculuk süresini kısaltması												
Anadolu uygarlıklarına ait önemli eserlerin yer aldığı Anadolu Medeniyetleri Müzesi gibi birçok müzenin “Sanal Müze” uygulaması ile gezilmesi												
Bilgisayar başında geçirilen sürenin artmasıyla insanlarda görme bozukluğu gibi sağlık sorunlarının yaşanması												
Elektrikli araçların yaygınlaşması ile hava kirliliğinde azalmanın yaşanması												
Cep telefonu, tablet ve bilgisayarın aşırı kullanımının insanları teknolojiye bağımlı hâle getirmesi												
Eğitimde kullanılan akıllı tahtaların video oynatma, yazı yazma, şekil çizme gibi işlevlere sahip olması												

TEKNOLOJİK ARAÇLARIN TOPLUM HAYATINA OLUMLU ve OLUMSUZ ETKİLERİ-2

	KÜLTÜR		EKONOMİ		EĞİTİM		SAĞLIK		İLETİŞİM		ULAŞIM	
	Olumlu	Olumsuz	Olumlu	Olumsuz	Olumlu	Olumsuz	Olumlu	Olumsuz	Olumlu	Olumsuz	Olumlu	Olumsuz
Cep telefonundan T.C. Sağlık Bakanlığı Merkezi Hekim Randevu Sistemi ile istenilen gün ve saatte randevu alınması												
Sosyal medyadaki bazı paylaşımların insanları şiddet ve saldırganlığa yönlendirmesi												
Dünyadaki sosyal, ekonomik ve kültürel gelişmeler hakkında bilgi almak için televizyonun takip edilmesi												
E-ticaretin yaygınlaşmasıyla kişisel banka hesaplarının çalınması vakalarında artış yaşanması												
E-devlet gibi teknolojik uygulamaların hayata geçirilmesiyle vatandaşın resmî işlerinin kolayca yapılması												
Elektrik süpürgesi, buzdolabı, bulaşık ve çamaşır makinesi gibi aletlerin ev işlerini kolaylaştırması												
Otomobillerden çıkan egzoz gazlarının hava kirliliğine yol açması												

TEKNOLOJİK ÜRÜNLERİN BİLİNÇLİ KULLANIMI (6.öğrenme alanı 2.öğrenme çıktısı)

TEKNOLOJİK ARAÇLARI KULLANIRKEN KENDİMİZE SORMAMIZ GEREKEN SORULAR

- Hangi cihaz ne yapmaya yarıyor?
- Neyi yaparsam daha kullanışlı hâle getiririm?
- Hangi amaçla kullanırsam faydası dokunur?
- Kullanırken nelere dikkat etmeliyim?

TEKNOLOJİK ARAÇ	KULLANIM ALANLARI
 CEP TELEFONU	Cep telefonları artık arama yapmak veya yazılı mesaj göndermekten daha çok şeye yarar durumdadır. Cep telefonu; genel ağa erişim aracı, fotoğraf makinesi, günlük etkinlikleri düzenleme aracı, e-postaların okunabileceği bir cihaz olarak da kullanılabilir.
 TABLET	Ortalama bir kitap büyüklüğünde, birçok bilgisayar işlemini gerçekleştirebilen, kablosuz ve akıllı bir cihazdır . Tabletler, akıllı telefon ve bilgisayarda yapılabilecek hemen her şeyi yapmamıza imkân sunmaktadır.
 BULAŞIK MAKİNESİ	Bulaşık makinesi mutfaktaki işimizi kolaylaştıran en önemli teknolojik ürünlerden biridir. Bu teknolojik alet bulaşık yıkamak için mutfakta geçirilen zamandan tasarruf etmemizi sağlar.
 ELEKTRİK	Elektrik önemli enerji türüdür. Karanlıkları aydınlatma, ev ve iş yerlerimizi ısıtma ve serinletme, birçok makineyi çalıştırabilme gibi durumlarda elektrikten faydalanırız. Ev, okul, iş yeri gibi günlük hayatımızın birçok alanında aydınlatmada kullandığımız ampuller de elektrik enerjisi ile çalışan bir teknolojik üründür.
 TELEVİZYON	Televizyon; haber almak, film izlemek, müzik dinlemek gibi farklı içeriklerle her kesime hitap ettiği için tercih edilirliliğini korumaya devam etmektedir. Üstelik yeni nesil televizyonlarda genel ağ tabanlı uygulamalar da kullanılabilir.

GARANTİ BELGESİ: Üreticilerin ürettikleri, ithalatçıların ithal ettikleri ürünler için düzenlediği belgedir.

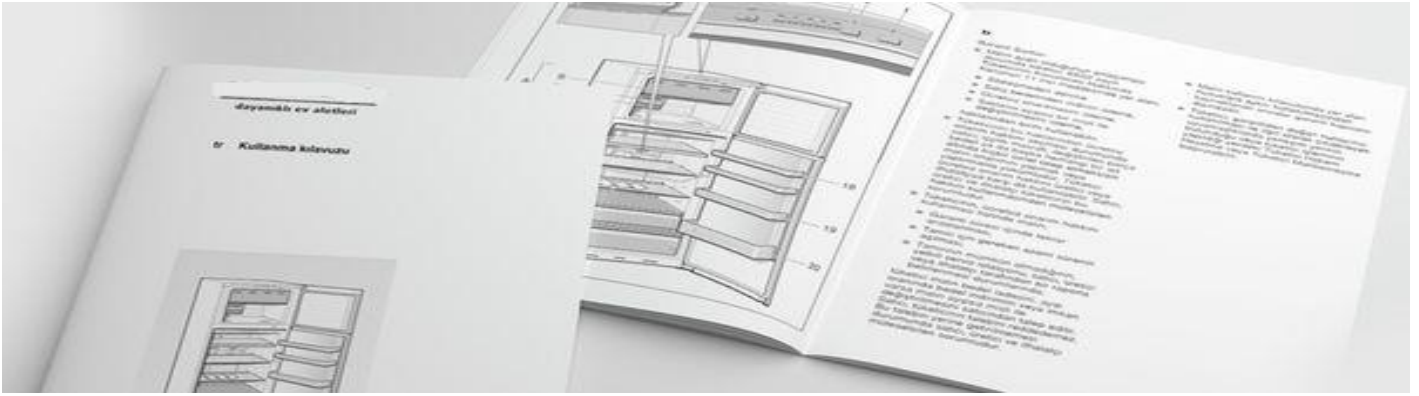
GARANTİ BELGESİ

Bu belge 6502 sayılı tüketicinin korunması hakkında kanun ve bu kanuna dayanılarak yürürlüğe konulan garanti belgesi uygulama esaslarına uygun olarak düzenlenmiştir.

İMALATÇI VEYA İTHALATÇI FİRMA

Ünvan :
Adres :
Telefon :
Mail :

KULLANIM KILAVUZU: Okuyucunun ürünü nasıl, hangi fiziksel ortamda kullanacağı ve herhangi bir aksaklıkta ulaşılabilecek yetkili kişi veya kurumlar gibi bilgileri içeren önemli bir belgedir.

DİJİTAL OKURYAZARLIK NEDİR?	<u>DİJİTAL OKURYAZAR BİR ÇOCUK NELERİ YAPABİLİR?</u>
Yazılı ve görsel kitle iletişim araçları tarafından verilen mesajların doğru algılanıp değerlendirilmesidir.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Sosyal medyayı kullanmanın sadece öz çekim yaparak bunları her fırsatta paylaşmak olmadığını bilir. ■ Genel ağ hesaplarının gizliliğini ayarlar. ■ Güçlü şifreler oluşturur. ■ Hangi tür paylaşımlar yapacağı hakkında fikir sahibidir.

DİJİTAL VATANDAŞLIK: Teknolojinin hızla geliştiği günümüz dünyasında ortaya çıkan ve bireylerin **çevrimiçi ortamlarda bilgiye erişim**, bu **bilgileri eleştirel bir şekilde değerlendirme** ve ahlaki **kararlar** olarak kullanma yeteneğidir.

DİJİTAL AYAK İZİ: Dijital çağda, **internet üzerinde gerçekleştirilen her eylemin bıraktığı izdir.** Dijital ayak izi; **çevrimiçi ortamda yaptığınız aramalar**, **sosyal medya etkileşimleri**, **e-postalar** ve **diğer aktivitelerin** birer toplamıdır.

BİLİNÇLİ TEKNOLOJİ KULLANIMI İLE İLGİLİ DEVLET KURUMLARI VE SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI TARAFINDAN YAPILAN PROJE VE KAMU SPOTLARI	
PROJE GÖRSELİ	PROJE AÇIKLAMALARI
	<p>Genel ağın güvenli, etkin ve bilinçli kullanımı konusunda başta çocuklar ve gençler olmak üzere genel ağ kullanıcılarını bilgilendirmek, eğitim çalışmaları ve bilinçli genel ağ kullanımı konusunda farkındalık oluşturmak amacıyla kurulmuştur.</p>
	<p>Çocuklara yönelik birçok bilgi, oyun, e-kitap içerikleri ile bilinçli genel ağ ve bilgisayar kullanımını eğlendirerek öğretmek amacıyla kurulmuştur.</p>
	<p>Türkiye Bağımlılıkla Mücadele Eğitim Programı (TBM); teknoloji bağımlılığı ile sağlıklı yaşam bölümlerinden oluşan, başta çocuklar ve gençler olmak üzere toplumun tamamını bu konularda bilgilendirmeyi ve farkındalıklarını artırmayı hedefleyen birincil önleme programıdır.</p>
	<p>İletişim teknolojileri arasında yer alan televizyon, tablet, cep telefonu ve genel ağın doğru kullanımı için birçok çalışma yapmaktadır. Akıllı İşaretler, Uyarıcı Sembol Sistemi, Medya Okuryazarlığı Projesi bu çalışmalardan bazılarıdır.</p>
	<p>Yeşilay'ın hazırladığı, T.C. İçişleri Bakanlığı Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü tarafından desteklenen "Bağımlılıkla Mücadele Eden STK'lerde Kapasite Geliştirilmesi" adlı proje yürütülmektedir. Bu proje, teknoloji bağımlılığı başta olmak üzere farklı alanlardaki bağımlılıklarda faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarının kapasitelerini artırarak çalışmalarının etkinliğini güçlendirmeyi hedeflemektedir. Proje, bağımlılıkla mücadele alanında çalışan STK'lerin birlikte çalışarak daha güçlü ve etkili bir sivil toplum ağı oluşturmasını amaçlamaktadır.</p>
	<p>Radyo ve Televizyon Üst Kurulu tarafından çocuklara medya okuryazarlığı farkındalığı ve bilinci kazandırmak amacıyla hazırlanan RTÜK Medya ve Çocuk dergisi yayımlandı. Dokuz yaş ve üzeri çocuklara yönelik hazırlanan dergide birçok bilgilendirici, eğitici ve eğlenceli içerik bulunmaktadır. RTÜK Medya ve Çocuk dergisi, ayrıca medya okuryazarlığı bilincini farklı yaş gruplarına yaymayı da hedeflemektedir. Derginin özel gereksinimli çocuklar için erişilebilir olmasını isteyen RTÜK; sesli betimleme, ayrıntılı alt yazı ve işaret dili çevirisi çalışmalarında da bulunmaktadır.</p>

TEKNOLOJİK ARAÇLARIN BİLİNÇLİ ve BİLİNÇSİZ KULLANIMI

CÜMLELER	BİLİNÇLİ KULLANIM	BİLİNÇSİZ KULLANIM
Sabah kalkar kalkmaz cep telefonundan gelen bildirimleri kontrol eden Mustafa, kontrollere gereğinden fazla zaman harcamaktadır.		✗
Sosyal medya paylaşımlarını kontrollü yapan Osman Furkan, mevcut dostluklarını pekiştirdiği gibi arkadaşlarıyla ilişkilerinin kalitesini de artırmaktadır.	✓	
Bilgisayarda uzun süre vakit geçiren Ayşe, derslerinde dikkat dağınıklığı yaşadığı için odaklanmada sorun yaşamaktadır.		✗
Semra'nın ailesi, kızlarının uygunsuz içeriklere maruz kalma ihtimaline karşı genel ağda ebeveyn denetim araçlarını kullanmaktadır.	✓	
Ahmet, sosyal medya hesaplarına baktıktan sonra yaptığı işe dönme süresinin uzadığını ifade etmektedir.		✗
Deniz bilgisayarını oyun oynamak, müzik dinlemek, araştırma veya ödev yapmak gibi amaçlarla kullanmaktadır.	✓	
Tuğrul evinin aydınlatmasında düşük maliyet ile yüksek aydınlatma sağlayan led ampuller tercih etmektedir.	✓	
Yavuz bilgisayara eğilerek baktığında boynunun ağrıdığını ve çok yorgun hissettiğini söylemiştir.		✗
Mehmet cep telefonunu az kullanıp ailesiyle daha fazla zaman geçirmeye özen göstermektedir.	✓	
Zehra gece yatarken cep telefonunun alarımını kurmuş, cep telefonunu uçak moduna alarak yatağından uzak bir yere koymuştur	✓	

HAZIRLAYAN: Mustafa KARAKUŞ

Sosyal Bilgiler Öğretmeni

@sosyalhocasimustafa

**DİĞER DERS İÇERİKLERİ İÇİN AŞAĞIDAKİ KANAL
LİNKLERİME TIKLAYINIZ.**

İNSTAGRAM HESABIM:

<https://www.instagram.com/sosyalhocasimustafa/>

TELEGRAM HESABIM:

<https://t.me/sosyalhocasimustafakarakus>

YOUTUBE HESABIM:

<https://www.youtube.com/@sosyalhocasimustafa>

WHATSAPP HESABIM

<https://whatsapp.com/channel/0029VaA9Dzy4o7qDiBoEdD0z>